

חלק ד': שערוריות סמים ושירותי מין בוול סטריט

TheMarker 19.2.2009 | 07:39

מכונת יום הדין

[חלק א': הסוף של וול סטריט כפי שהיכרנו אותה](#)

[חלק ב': אז איך אתם הולכים לדפוק אותי?](#)

[חלק ג': האומנת מג'מייקה קונה חמישה בתיים](#)

חלק ד': שערוריות סמים ושירותי מין בוול סטריט

בזמן שהם ישבו על מדרגות הקתדרלה, ישבתי במסעדה באיסט סייד וחיכיתי לג'ון גוטפרינד²⁵. תהיתי, בין יתר הדברים, מדוע מסעדות מושיבות זה לצד זה שני גברים שאין להם שום עניין לגעת זה בזה.

חבל הטבור שהשתלשל מבטנה של המפלצת שהתפוצצה הגיע עד שנות ה-80. היה לי חבר שיצר את נגזרת המשכנתאות הראשונה ב-1986, שנה לאחר שעזבנו את סלומון ברדרס. הבעיה איננה הנגזרת, אלא מי שמשתמש בה. זה כמו אקדח.

כשפירסמתי את ספרי, שנות ה-80 היו אמורות להסתיים. קיבלתי הרבה קרדיט לא ראוי על התזמון שלי. נפילתו של ענף בנקי ההלוואות והחיסכון ועלייתן של קרנות ההשתלטות הביאה לעריכת חשבון נפש במשך זמן קצר. כפי שרוב הסטודנטים באוהיו סטייט ראו בספרי מדריך למשתמש, רוב המראיינים בטלוויזיה וברדיו ראו בי חושף שערוריות. היוצא דופן מביניהם היה הרלדו ריברה. הוא הזמין אותי לתוכנית שנקראה "אנשים שמצליחים מוקדם מדי בחיים" לצדם של שחקנים ילדים שנהפכו למכורים לסמים.

השנאה לוול סטריט גאתה - עד כדי כך שרודי ג'וליאני בנה עליה קריירה פוליטית - ואולם התוצאה נראתה יותר כמו ציד מכשפות מאשר ארגון מחדש של הסדר הפיננסי. הלינץ' שנעשה בגוטפרינד ובמלך אג"ח הזבל מייקל מילקן התקבל כתירוץ לא לטפל בכוחות המסוכנים שגרמו לעלייתם. כך גם לגבי הניקיון שנעשה בתרבות המסחר של וול סטריט. על פני השטח היו גלים, אולם מתחת, במעמקים, הבונוסים נשארו ענקיים. הפירמות של וול סטריט החלו לפטר סוחרים בשל שימוש במלים גסות והצצה בחשפניות²⁶, והכריחו עובדים לנהוג בנשים כאילו היו כמעט שוות להן. ליהמן ברדרס ב-2008 נראה כמו תאגיד נורמלי עם ערכים אמריקאים יותר מכל חברה בוול סטריט ב-1985.

השינויים האלה היו הסוואה. הם סייעו להסיח את דעתם של גורמים מהחוץ מהאירוע השערורייתי באמת: הפער ההולך ונפער בין האינטרס של האנשים שסחרו בסיכונים פיננסיים לבין שאר הציבור.

לא ראיתי את גוטפרינד מאז שהתפטרתי מסלומון ברדרס. ראיתי אותו כמה פעמים בקומת המסחר. כמה חודשים לפני שעזבתי התבקשתי להסביר לו כמה מפעולות המסחר האקזוטיות שעשיתי בנגזרים מול קרן גידור אירופית. ניסיתי. הוא טען שאינו מספיק חכם כדי להבין זאת, והנחתי שכך מפגין מנכ"ל בוול סטריט את עוצמתו - בהתעלות מעל הפרטים. לא היתה סיבה שהוא יזכור את המפגשים האלה, והוא אכן לא זכר אותם. כשהספר שלי יצא והכפיש את דמותו, הוא אמר לכתבים שמעולם לא פגש אותי.

במהלך השנים שמעתי כל מיני דברים על גוטפרינד. ידעתי שלאחר שנאלץ להתפטר מסלומון ברדרס נקלע לצרות. שמעתי שלפני כמה שנים ישב בפאנל

בנושא וול סטריט בבית הספר לעסקים באוניברסיטת קולומביה. כשהגיע תורו לדבר, הוא ייעץ לסטודנטים לעשות משהו יותר משמעותי עם חייהם. כשהוא התחיל לתאר את הקריירה שלו, הוא נשבר ופרץ בבכי.

כששלחתי לו מייל להזמין לארוחת הצהריים, הוא היה מאוד מנומס. הוא המשיך להיות מנומס כשהגיע לשולחן, פיטפט עם בעל המסעדה והזמין את הארוחה. הקול שלו נהיה עמוק יותר והוא התנהל יותר בכבדות, אך מלבד זאת נראה כתמיד. הציפוי המלוטש שלו, שמסווה את הצורך החייתי לראות את העולם כמו שהוא באמת, עדיין היה שם.

בילינו 20 דקות לערך עד שהגענו למסקנה ששיבתנו המשותפת לאותו שולחן לא תגרום לכדור הארץ להתפוצץ. הסכמנו שלמנכ"ל בוול סטריט אין את היכולת האמיתית לעקוב אחר החידושים המסחררים בפירמה שהוא מנהל - "לא הבנתי את כל קווי המוצרים, וגם הם לא", הוא אמר - ושאין למנכ"ל שום שליטה על הכפופים לו. הוא חשב שהגורם למשבר היה "תאוות בצע פשוטה משני הצדדים - של המשקיעים ושל הבנקאים". אני חשבתי שזה מורכב מכך. תאוות הבצע היא דבר נתון מראש בוול סטריט - אפילו חובה מקצועית. הבעיה היא מערכת התמריצים שהניעה את תאוות הבצע.

לא התווכחתי אתו. ג'ון גוטפרינד עדיין היה המלך של וול סטריט, ואני הייתי חנון. הוא דיבר בהצהרות רמות; אני דיברתי בשאלות.

ואולם בדברו, עיניי נמשכו שוב ושוב לידי. ידיו היו עבות ובשרניות בצורה מפליאה. לא ידיו הרכות של בנקאי מוול סטריט, אלא ידיו של מתאגרף. המתאגרף חייך אלי, ואמר מאוד לאט, "הספר... המזוין... שלך".

"הספר המזוין שלך הרס לי את הקריירה, ועשה את הקריירה שלך", הוא אמר.

לא חשבתי על זה כך.

"מדוע הזמנת אותי לארוחה?" הוא שאל. הוא היה ממש סקרן.

אי אפשר לומר למישהו שהזמנתם אותו לארוחה כדי לומר לו שאתם לא חושבים שהוא מרושע. או שאתם חושבים ששורשי המשבר הפיננסי הגדול ביותר בהיסטוריה של העולם נעוצים בהחלטה שהוא קיבל. ג'ון גוטפרינד נהג באלימות בסדר החברתי של וול סטריט - ונהפך למלך שלה - כשהוא הפך את סלומון ברדרס משותפות פרטית לחברה הבורסאית הראשונה בוול סטריט. הוא התעלם מזעמם של השותפים בסלומון. "נגעלתי מהחומרנות שלו", אמר לי עליו ויליאם סלומון, בנו של מייסד החברה שמינה את גוטפרינד למנכ"ל רק אחרי שגוטפרינד הבטיח לעולם לא למכור את החברה. הוא הניף אצבע משולשת מול הגיני המוסרי של חבריו המנכ"לים בוול סטריט. הוא חי את היום. הוא ושותפים אחרים הרוויחו המון כסף במהירות; הם העבירו את הסיכון הפיננסי האולטימטיבי מעצמם לבעלי המניות שלהם. בסופו של דבר לא היה היגיון רב בהחלטה עבור בעלי המניות. מניה של סלומון ברדרס שנרכשה בעת שהגעת לחברה ב-1986 נמכרה ב-42 דולר ערך נקוב. כיום היא שווה 2.26 מניות סיטי, שערך השוק שלהן כיום הוא 3.5 דולר. ואולם עבור בנקאי ההשקעות היה בזה הרבה היגיון.

באותו רגע נהפכה וול סטריט לקופסה שחורה. בעלי המניות שמימו את הסיכונים לא הבינו מה עושים האנשים שלקחו את הסיכונים. וככל שהדברים נעשו מורכבים יותר, דעכה ההבנה הזו. ברגע שבו סלומון ברדרס הראה לכל בתי ההשקעות כמה רווח אפשר לעשות מהנפקה לציבור, היסודות הפסיכולוגיים של וול סטריט התחלפו מאמון לאמונה עיוורת.

בנק השקעות שהיה בבעלות העובדים בו לא היה לוקח על עצמו מינוף ביחס של 35 ל-1 או שהיה קונה ומחזיק CDO בדירוג בינוני. שום שותפות לא היתה מסכימה לרמות את סוכנויות דירוג האשראי, או היתה נכנסת למיטה עם כרישי הלוואות, או מרשה למכור ללקוחות CDO בדירוג בינוני. הרווח לטווח הקצר לא היה מצדיק את הפגיעה לטווח הארוך.

אף שותפות לא היתה מגייסת אותי או מישהו דומה לי לעבוד בעבודה. האם היה מתאם בין היכולת להתקבל לפרינסטון לבין כישרון לנטילת סיכונים פיננסיים?

שאלתי את גוטפרינד על ההחלטה הגדולה בחייו. "כן", הוא אמר. "הם - המנכ"לים של החברות האחרות בוול סטריט - אמרו שזה דבר נורא לצאת להנפקה ציבורית, ואיך יכולתי לעשות את זה. ואולם כשהפיתוי הגיע, הם כולם נכנעו לו". הוא הסכים כי התוצאה העיקרית של הפיכת שותפות לתאגיד היתה העברת הסיכון הפיננסי לבעלי המניות. "כשהדברים משתבשים, זו הבעיה שלהם", הוא אמר. אבל לא רק. כשבנק השקעות בוול סטריט גרם לנזק גדול דיו, הסיכונים נהפכו לבעיה של ממשלת ארה"ב. "הגישה היא של יד חופשית עד שנכנסים עמוק לחרא", הוא אמר בחצי גיחוך. הוא כבר לא היה במשחק.

הוא הציץ בי בסקרנות כשרבטתי את דבריו. "בשביל מה זה?" הוא אמר. אמרתי לו שחשבתי שכדאי לי לבחון מחדש את העולם שתיארתי ב"פוקר של שקרנים", בשל גסיסתו של עולם זה. אולי להוציא מהדורת 20 השנים.

"זה מעורר בחילה", הוא אמר.

עד כמה שהיה לו קשה ליהנות בחברתי, היה קשה יותר עבורי ליהנות מחברתו. הוא עדיין היה קשוח, בוטה וישיר כמו קצב. הוא סייע ליצור מפלצת, ואולם וול סטריט הוותיקה עדיין זרמה בעורקיו - זו בה נאמר שמלתו של אדם היא האג"ח שלו. בוול סטריט הזו, אנשים לא יצאו מהחברה וגרמו צרות לבוסים הוותיקים שלהם באמצעות ספרים שהם כותבים עליהם. "לא", הוא אמר. "אני חושב שאתה יכול להסכים אתי: הספר המזוין שלך הרס לי את הקריירה ובנה את שלך". ובכך, הרים המלך לשעבר של וול סטריט לשעבר את הצלחת שלו ושאל אותי במתיקות, "רוצה ביצה ממולאת?"

עד אותו רגע לא שמתי לב מה אני אוכל. עתה ראיתי שהוא הזמין את המנה הכי טובה במסעדה, מעדן של פעם. מי בכלל המציא את הביצה הממולאת? מי ידע שביצה פשוטה תוכל להיות כל כך מסובכת וכל כך טעימה? לקחתי אחת מהצלחת. לקבל משהו בחינם - זה תמיד מפתה.

מכונת יום הדין

[חלק א': הסוף של וול סטריט כפי שהיכרנו אותה](#)

[חלק ב': אז איך אתם הולכים לדפוק אותי?](#)

[חלק ג': האומנת מג'מייקה קונה חמישה בתיים](#)

חלק ד': שערוריות סמים ושירותי מין בוול סטריט